

SENAT
BIROUL PERMANENT
Nr. 1126
Data: 26.07.2021

SENATUL ROMÂNIEI
Nr. II. 2396 / 23.07.2021

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.2150L/2/2021

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 6437 / 23 JUL 2021

Doamnei

ANCA DANA DRAGU
PREȘEDINTE AL SENATULUI

Vă comunicăm alăturat, în copie, Decizia Curții Constituționale nr.469 din 7 iulie 2021, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a respins, ca inadmisibilă, sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Senatului nr.56/2021 privind numirea președintelui Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, formulată de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat.

Vă asigurăm, doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE

PREȘEDINTE

PROF.UNIV.DR. VALER DORNEANU

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.2150L/2/2021

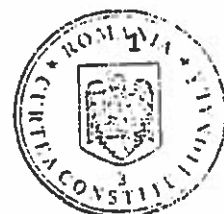
DECIZIA nr.469
din 7 iulie 2021

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Senatului nr.56/2021 privind numirea președintelui Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel-Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia-Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea sesizării de neconstituționalitate a Hotărârii Senatului nr.56/2021 privind numirea președintelui Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, sesizare formulată de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat, în temeiul prevederilor art.146 lit.l) din Constituție și ale art.27 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr.3355 din 23 iunie 2021, secretarul general al Senatului a transmis Curții Constituționale sesizarea cu privire la neconstituționalitatea Hotărârii Senatului nr.56/2021 privind numirea președintelui Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, sesizare care a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.5259 din 23 iunie 2021 și care constituie obiectul Dosarului nr.2150L/2/2021.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate, se susține că Hotărârea Senatului nr.56/2021 contravine prevederilor art.1 alin.(5), ale art.16 alin.(1) și ale art.20 din Constituție și încalcă prevederile art.16 pct.3, principiile prevăzute la art.33 pct.2 și criteriile prevăzute la art.33 pct.3 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, denumită în continuare „Convenție”, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, ratificată de România prin Legea nr.221/2010; dispozițiile art.4, ale art.5 alin.(3) și ale art.6 lit.c) din Legea nr.8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități; prevederile art.11 alin.(1) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor, prin raportare la art.146 din Hotărârea Senatului nr.28/2005 privind Regulamentul Senatului, precum și la art.17 din Regulamentul Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități.

4. În acest sens, se menționează art.16 pct.3 din Convenție, care stipulează că, „pentru a preveni apariția oricăror forme de exploatare, violență și abuz, statele părți se vor asigura că toate facilitățile și programele destinate să servească persoanelor cu dizabilități sunt eficient monitorizate de autorități independente.” Art.33 pct.2 din Convenție face referire la necesitatea unor mecanisme independente pentru implementarea acesteia. Totodată, art.33 pct.3 din Convenție indică organizațiile care trebuie să participe la procesul de monitorizare, respectiv societatea civilă, în special persoanele cu dizabilități și organizațiile care le reprezintă. Se observă că în teza a doua a art.33 pct.2 din Convenție sunt menționate Principiile de la Paris privind mecanismele de monitorizare a drepturilor omului, conform cărora sunt reglementate instituții precum Avocatul Poporului, Institutul Român pentru Drepturile Omului și Consiliul de monitorizare a implementării Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, denumit în continuare *Consiliul de monitorizare*. Independența Consiliului de monitorizare este garantată

prin reglementarea modalității de numire, a revocării din funcție, a duratei mandatului și a obligației impuse conducerii acestuia de a nu solicita sau primi instrucțiuni din partea nici unei alte persoane. În completare, Convenția integrează Principiile de la Paris în teza finală din art.33 pct.2, care pun accentul pe două condiții fundamentale, și anume independența și pluralismul. Independența are un sens triplu în Principiile de la Paris, iar două dintre aceste sensuri sunt relevante în cazul de față, după cum urmează: în primul rând, instituțiile de monitorizare a drepturilor omului, în cazul de față consiliile de monitorizare, ar trebui să fie independente din punct de vedere funcțional, ceea ce înseamnă că acestea ar trebui să fie libere de interferența guvernului sau a factorului politic; în al doilea rând, Principiile de la Paris stipulează că instituțiile de promovare și monitorizare a drepturilor omului trebuie să aibă personal independent, ceea ce înseamnă că membrii personalului lor, inclusiv conducerea, ar trebui să poată acționa într-un mediu fără presiune și să fie numiți (și, dacă este necesar, respinși) conform unei proceduri corecte și clare. Or, în cazul de față, procedura de numire prin intermediul procedurii de avizare în comisia de specialitate nu a fost nici corectă, nici clară. Aceste considerente sunt pe deplin reflectate în expunerea de motive a Legii nr.8/2016, unde legiuitorul declară că această lege are drept scop punerea în aplicare a Convenției prin crearea unui mecanism independent și menționează explicit Principiile de la Paris. De asemenea, Legea nr.8/2016 formulează principiul independenței în art.4.

5. Se arată că, la data de 26 aprilie 2021, prin Hotărârea nr.56/2021, plenul Senatului l-a numit în calitate de președinte al Consiliului de monitorizare pe domnul Botnariu Emanuel Gabriel care, conform CV-ului depus la dosarul candidaturii, a exercitat funcții și demnități în instituții publice, este medic, a fost senator în legislatura 2016-2020, membru al Comisiei pentru drepturile omului, a fost consilier al unui primar, director la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică

Bălăceanca și administrator director al Societății Medicale „Sfânta Cuvioasă Parascheva” Voluntari S.R.L, unde 95% din capital era deținut de Consiliul Local Voluntari. Deși în CV nu apare menționat, domnul Botnariu este membru de partid.

6. Având în vedere toate acestea, autorul sesizării susține că numirea președintelui Consiliului de monitorizare nu a respectat principiul independenței. De altfel, astfel cum indică și Principiile de la Paris, o astfel de numire trebuie să aibă în vedere percepția independenței. Așadar, nu este suficient ca acest consiliu să fie independent, ci mai ales persoanele-cheie din conducere trebuie să fie percepute ca independente și imparțiale. Fără această percepție, ele nu pot fi niciodată eficiente. Lipsa imparțialității sau suspiciunea lipsei de independență poate afecta activitatea consiliului și șubrezi prerogativele sale conferite prin intermediul Convenției [și anume, atribuțiile de a verifica instituțiile supuse monitorizării prevăzute la art.2 alin.(2) din Legea nr.8/2016 sau de a retrage acreditarea unor astfel de instituții]. Se poate astfel crea impresia greșită și care nu este în spiritul Convenției, că instituțiile monitorizate și Consiliul de monitorizare ar fi de aceeași parte. În cauză, percepția lipsei de independență a fost deja creată și este de natură a afecta imaginea și rolul Consiliului de monitorizare, având în vedere că, în ultimul interviu acordat unui post de televiziune domnul Botnariu, proaspăt instalat președinte al acestui consiliu a declarat că nu și-a dorit să candideze pentru acest post, însă i s-a „șoptit” că va fi desemnat președinte. Mai mult, această percepție a lipsei de independență a fost creată având în vedere că, înainte de votul pentru numirea președintelui Consiliului de monitorizare din ședința din data de 26 aprilie 2021 a Plenului Senatului, din declarațiile de la tribuna Senatului, domnul Botnariu a fost promovat ca persoana ce va trebui votată pentru funcția de președinte al acestui consiliu, pentru „că domnul Botnariu este un medic de calitate și că cei care l-au cunoscut pe domnul Botnariu în mandatul trecut să îl voteze”. Mai mult, în calitatea sa de director al Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Bălăceanca, domnul Botnariu a declarat,

în urma unor sesizări din partea părinților bolnavilor cu privire la managementul fraudulos și nepăsarea față de asigurarea minimului de confort pentru copiii lor, următoarele: „Ce, vrei să trăiască mai mult decât voi? Și așa au trăit mai mult decât prevedeau statisticile.”

7. În susținerea considerentelor expuse anterior pe tema cerinței de independență, autorul sesizării de neconstituționalitate menționează adresa transmisă către președintele Senatului de către Comisarul pentru Drepturile Omului al Consiliul Europei, care reamintește obligația statelor, în temeiul Convenției, de a se asigura că mecanismele de promovare și monitorizare a punerii în aplicare a acestei convenții sunt desemnate în conformitate cu standardele privind statutul și funcționarea instituțiilor naționale de protecție și promovare a drepturilor omului, cunoscute sub numele de „Principiile de la Paris”. Comisarul observă că, în conformitate cu o serie de standarde internaționale care sunt relevante și pentru Consiliul de monitorizare, este necesar un proces de numire transparent și bazat pe merit pentru a asigura independența și încrederea publicului în conducerea instituțiilor dedicate drepturilor omului la nivel național. „Conducerea Consiliului de Monitorizare ar trebui să se bucure de sprijinul și încrederea ONG-urilor, cu care această instituție este menită să lucreze îndeaproape.” Consiliul de monitorizare a mai fost condus de persoane implicate politic, aspect criticat de Comisarul pentru drepturile omului în raportul din 2018 și care a dus la o slabă implicare a acestuia în activitatea sa de monitorizare.

8. Se mai susține că Hotărârea Senatului nr.56/2021 a fost adoptată cu încălcarea art.33 pct.3 din Convenție, care prevede că „*Societatea civilă, în special persoanele cu dizabilități și organizațiile care le reprezintă, vor fi implicate și vor participa pe deplin la procesul de monitorizare.*” De asemenea, preambulul Convenției confirmă precizarea anterioară, prevăzând la lit.o) că aceasta a fost adoptată „*având în vedere faptul că persoanele cu dizabilități trebuie să aibă*

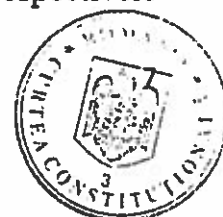

posibilitatea să se implice activ în procesele de luare a deciziilor, în elaborarea de politici și programe, inclusiv a celor care le privesc în mod direct”. În acest sens, se arată că, după declanșarea procesului de selecție în vederea numirii președintelui Consiliului de monitorizare, conform art.5 alin.(1) din Legea nr.8/2016, au fost depuse 7 propuneri din partea organizațiilor neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor neguvernamentale care reprezintă persoanele cu dizabilități. Unele organizații au înțeles să propună câte două persoane, având în vedere art.5 alin.(3) din Legea nr.8/2016. Se arată că, din anexa depusă la sesizarea de neconstituționalitate, se poate observa că cel puțin 3 persoane ar fi fost eligibile pentru postul de președinte al Consiliului de monitorizare, dat fiind că nu sunt implicate politic și nu ar fi afectat percepția de independență a acestui Consiliu, acestea având, totodată, o implicare activă în coordonarea de programe relevante și având expertiză dovedită în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități, atât prin activitatea derulată, cât și prin formarea profesională.

9. Totodată, se arată că viciul de nelegalitate și de neconstituționalitate a Hotărârii Senatului nr.56/2021 pornește și din modalitatea de numire a președintelui *Comitetului de monitorizare* cu ocazia avizării de către Comisia pentru drepturile omului din Senat. Astfel, alin.(1) al art.5 din Legea nr.8/2016 configurează o procedură care implică, în esență, o propunere, un aviz și o hotărâre, fiind foarte clar care sunt titularii/emitenții acestora. Tot astfel, dacă alin.(1) al art.5 se referă la obligativitatea existenței unui aviz al Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a Senatului pentru numirea președintelui și vicepreședintelui *Comitetului de monitorizare*, actul adoptat de Senat este o hotărâre. Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului (denumită în continuare „Comisie”) a emis un aviz în data de 13 aprilie 2021, fără respectarea condițiilor de fond și de formă cerute de Legea nr.8/2016, precum și fără respectarea

procedurilor parlamentare prevăzute la art.17 din Regulamentul acestei comisii, care prevede că „(1) După încheierea dezbaterilor sau efectuarea lucrării aflate în examinare, Comisia desemnează, la propunerea președintelui, unul sau mai mulți raportori, dintre membrii săi. (2) Raportorii se îngrijesc de întocmirea raportului sau avizului Comisiei, care va fi supus aprobării acesteia, prin vot. (3) Rapoartele și avizele cuprind, pe lângă opinia majorității membrilor Comisiei, și părerile contrare, motivate, ale celorlalți senatori din Comisie, la cererea expresă a acestora.” În fapt, autorul sesizării susține că raportorul nu a fost desemnat. Totodată, deși un senator participant la lucrările Comisiei a solicitat expres să se consemneze opinia contrară, acest lucru nu s-a realizat, iar în avizul Comisiei (anexat la sesizarea de neconstituționalitate) nu apare vreo referire în acest sens. Mai mult, după ce un alt membru al Comisiei a solicitat ca avizul să indice candidații eligibili, fără să nominalizeze sau să aleagă o persoană, nici acest aspect nu a fost supus votului și nu este consemnat în aviz. În plus, trei dintre voturile exprimate au fost anulate, fără a fi menționat în avizul Comisiei motivul anulării lor. În final, se mai arată că avizul nu a fost votat în întregul său, din cuprinsul acestuia nu reiese examinarea dosarelor candidaților și nici nu este specificat rezultatul concret al audierilor candidaților.

10. În susținerea acestei critici de neconstituționalitate, se invocă deciziile Curții Constituționale care prevăd că rolul comisiilor în activitatea parlamentară este unul foarte important, acestea asigurând pregătirea deciziilor plenului în scopul exercitării prerogativelor ce decurg din dreptul de informare, dreptul de control sau dreptul de anchetă ale Parlamentului (se vedea, în acest sens, Deciziile nr.48 din 25 iulie 1994 sau nr.209 din 7 martie 2012). Chiar dacă avizul Comisiei are rol consultativ, tocmai acest rol trebuie evidențiat prin modul de pregătire al numirii într-o funcție de către plenul Senatului, garantând astfel o decizie legală și constituțională și respectând principiile care stau la baza numirii în respectivele

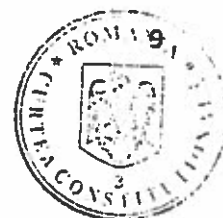

funcții și instituția în care va fi numită președinte respectiva persoană. Nu se poate accepta că prin aviz și hotărâre avem două etape de vot asupra unei persoane candidat, o etapă de vot în Comisie și votul în plenul Senatului (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr.64 din 23 ianuarie 2019).

11. Se susține că, prin modul de redactare a avizului, dreptul la informare al senatorilor prezenți în plen nu a fost asigurat. În acest sens, se invocă jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia normele regulamentare reprezintă instrumente juridice care permit desfășurarea activităților parlamentare în scopul îndeplinirii atribuțiilor constituționale ale forului legislativ și trebuie interpretate și aplicate cu bună-credință și în spiritul loialității față de Legea fundamentală, iar autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului sau a normelor imperative privind procedura parlamentară (a se vedea Decizia nr.209 din 7 martie 2012 sau Decizia nr.261 din 8 aprilie 2015, paragraful 38). Or, în cazul de față, avem de a face cu simularea unei etape de avizare, nerespectându-se regulamentul Comisiei avizatoare și nici criteriile de eligibilitate prevăzute de Convenție și de Legea nr.8/2016. Or, comisiile parlamentare sunt foruri de rang constituțional prevăzute la art.64 alin.(4) din Constituție. În ședința de plen pentru numirea președintelui Consiliului de monitorizare s-a discutat despre domnul Botnariu ca persoană cunoscută din mandatul trecut de senator, iar avizul prezentat exprima doar intenția unui grup de senatori din Comisie de numire a persoanei în cauză, fără un aport substanțial la informarea senatorilor cu privire la concluziile audierii candidaților, la analiza dosarelor candidaților sau la argumentarea concretă a alegerii respectivei persoane. Prin prezentarea avizului în ședința de plen a Senatului, nici societatea civilă nu a fost informată concret cu privire la procesul de selecție sau concluziile concrete ale audierilor, pentru că nu a avut loc o dezbatere. În concluzie, se încalcă principiile legalității, al bunei-credințe și al transparenței, prevăzute de art.11 alin.(1) din Legea

nr.96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, ceea ce viciază Hotărârea Senatului nr.56/2021, prin raportare la art.1 alin.(5) din Constituție.

12. În continuare, se susține că hotărârea criticată a fost adoptată cu încălcarea Regulamentul Senatului care, la art.146, prevede următoarele: numirile, confirmările sau avizele pentru numiri în funcții care, potrivit Constituției și legii, se fac de către Senat se supun dezbaterii Senatului pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări [alin.(1)]; în vederea întocmirii raportului, comisia va examina propunerile de numiri, confirmări sau avize, având dreptul de a chema pentru audiere candidații [alin.(2)]; candidații vor fi invitați și la dezbateră în plen a raportului, iar Senatul poate hotărî audierea lor și în plen [alin.(3)]. În aplicarea Regulamentului Senatului, art.17 lit.h) din Regulamentul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări prevede că, în domeniul ei de activitate, are următoarele atribuții: „*întocmește, în vederea supunerii dezbaterii și adoptării Senatului, rapoarte privind numirile, confirmările sau avizele pentru numiri în funcții, care potrivit Constituției și legii, se fac de către Senat.*” Dispozițiile art.5 alin.(1) din Legea nr.8/2016 prevăd, alături de modalitatea de numire a președintelui Consiliul de monitorizare de către Senat, acordarea unui aviz de către Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului. Având în vedere acestea, se susține că, în cazul procedurii de adoptare a Hotărârii Senatului nr.56/2021, au fost încălcate dispozițiile imperative din Regulamentul Senatului referitoare la obligativitatea întocmirii unui raport de către Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări. Astfel, deși Legea nr.8/2016 prevede existența avizului Comisei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului, această lege nu derogă de la Regulamentul Senatului și nici de la procedurile aplicabile acestuia. Nu există o incompatibilitate a emiterii avizului Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului cu întocmirea raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări și respectarea procedurii de numire în funcție.

Regulamentul nu prevede nicăieri că acest raport este opțional sau că se poate deroga prin lege de la el și nici legea nu prevede niciunde că derogă de la dispozițiile Regulamentului. În caz contrar, am admite că s-ar aplica sau nu în mod discreționar orice prevedere generală a Regulamentului Senatului care nu a fost expres exclusă de o lege organică. Or, unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă. Legea nr.8/2016 nu limitează și nu intervine în regulile de funcționare și organizare a Senatului, ci doar prevede existența unui aviz necesar numirii președintelui Consiliului de monitorizare de către o comisie relevantă în domeniu.

13. În susținerea acestor critici, se invocă principiul de drept *actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat*, conform căruia actul trebuie interpretat în înțelesul în care el poate produce efecte, nu în sensul a fi lăsat fără niciun efect, principiu aplicabil și interpretării legilor. De asemenea, se invocă precizările Comisiei de la Veneția cuprinse în opinia privind compatibilitatea cu principiile constituționale și cu statul de drept a acțiunilor întreprinse de Guvernul și Parlamentul României cu privire la alte instituții ale statului: „Controlul asupra actelor interne ale Parlamentului. La prima vedere, argumentul este convingător în sensul că actele interne, adesea individuale ale Parlamentului nu ar trebui controlate de o instanță, deoarece astfel de decizii sunt, de obicei, de natură politică, aspect ce scapă controlului judecătoresc(...) Astfel, controlul judecătoresc al actelor individuale ale Parlamentului nu este doar o chestiune care ține de statul de drept dar, în condițiile în care dreptul de vot este afectat, chiar o chestiune de drepturile omului. Ceea ce este important este faptul că procedura, nu neapărat fondul deciziei (de exemplu, ce persoană este numită pentru a ocupa o anumită funcție), trebuie să poată fi controlabilă în cadrul procedurii judiciare.”

14. În concluzie, se susține că, referitor la Hotărârea Senatului nr.56/2021, ocolindu-se procedurile parlamentare atât prin prisma nerespectării regulilor privind emiterea avizului, cât și prin lipsa raportului comisiei juridice, nu s-au respectat

regulile procedurale, ceea ce indică încălcarea art.11 alin.(1) din Legea nr. 96/2006 și a art.1 alin.(5) din Constituție.

15. În final, autorul sesizării de neconstituționalitate susține că numirea domnului Botnariu încalcă dispozițiile art.16 alin.(1) din Constituție, desemnarea acestuia fiind privilegiată pentru că este implicat politic, a fost senator în mandatul trecut și este membru de partid, iar, în raport cu Principiile de la Paris, cu prevederile Convenției și ale Legii nr.8/2016, nu este o persoană care să fi făcut parte din societatea civilă, respectiv din organizațiile neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități sau care reprezintă persoanele cu dizabilități. Totodată, în ședința Senatului pentru numirea președintelui Comitetului de monitorizare, domnul Botnariu a fost prezentat ca persoană cunoscută din mandatul trecut de senator.

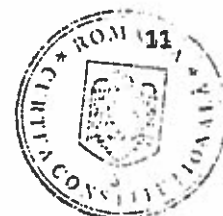
16. În conformitate cu dispozițiile art.27 alin.(2) și (3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președintelui Senatului, pentru a comunica punctul de vedere al Biroului permanent al Senatului.

17. **Biroul permanent al Senatului** nu a transmis Curții Constituționale punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, hotărârea criticată, raportul întocmit de judecătorul-raportor, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să se pronunțe, în temeiul dispozițiilor art. 146 lit. 1) din Constituție și ale art. 3 alin. (2), art. 10, 27 și 28 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, asupra constituționalității Hotărârii Senatului nr.56/2021

19. **Obiectul sesizării de neconstituționalitate** îl constituie Hotărârea Senatului nr.56/2021 privind numirea președintelui Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, adoptată în ședința Senatului din 26 aprilie 2021 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.445 din 26 aprilie 2021, având următorul conținut: *„În temeiul prevederilor art.67 din Constituția României, republicată, precum și ale art.5 alin.(1) și (6) din Legea nr.8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare,*

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. - Domnul Botnariu Emanuel Gabriel se numește în funcția de președinte al Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, pentru un mandat de 4 ani.”

20. Autorul sesizării de neconstituționalitate invocă, în susținerea acesteia, următoarele dispoziții din Constituție: art.1 alin.(5) privind principiul legalității, art.16 alin.(1) privind egalitatea în drepturi și art.20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului. Se mai invocă prevederile art.16 pct.3 și ale art.33 pct.2 și pct.3 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, denumită în continuare *Convenție*, adoptată la New York de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 13 decembrie 2006, deschisă spre semnare la 30 martie 2007 și semnată de România la 26 septembrie 2007, ratificată de România prin Legea nr.221/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.792 din 26 noiembrie 2010, care au următorul cuprins:

- Art.16 pct.3 (*Nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului*): *„Pentru a preveni apariția oricăror forme de exploatare, violență și abuz, statele părți se vor asigura că toate facilitățile și programele destinate să servească persoanelor cu dizabilități sunt eficient monitorizate de autorități independente.”;*

- Art.33 pct.2 și 3 (*Implementarea și monitorizarea națională*): „2. Statele părți, în conformitate cu propriile sisteme juridice și administrative, își vor menține, consolida, desemna sau stabili fiecare un cadru care să includă unul ori mai multe mecanisme independente, după cum este cazul, pentru a promova, proteja și monitoriza implementarea prezentei convenții. La desemnarea sau stabilirea unui asemenea mecanism, statele părți vor ține cont de principiile referitoare la statutul și funcționarea instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului.

3. *Societatea civilă, în special persoanele cu dizabilități și organizațiile care le reprezintă, vor fi implicate și vor participa pe deplin la procesul de monitorizare.*”

21. De asemenea, sunt invocate dispozițiile art.4, ale art.5 alin.(3) și ale art.6 lit.c) din Legea nr.8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.48 din 21 ianuarie 2016, care au următorul cuprins:

- Art.4: „*Pentru realizarea scopului său, Consiliul de monitorizare îndeplinește următoarele atribuții, cu respectarea principiilor legalității, respectării demnității persoanelor, nediscriminării, egalității de șanse, precum și ale independenței funcționale și a personalului, imparțialității și obiectivității:*

a) *examinează în mod regulat respectarea exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități în cadrul instituțiilor prevăzute la art.2 alin.(2);*

b) *face recomandări cu privire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități aflate în instituțiile prevăzute la art.2 alin.(2) și monitorizează implementarea acestora de către entitățile publice sau private care au atribuții în acest sens;*

c) *verifică legalitatea prezenței persoanelor cu dizabilități în instituțiile prevăzute la art.2 alin.(2);*

d) sesizează de îndată organele judiciare competente ori de câte ori există indicii că încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități a fost făcută prin fapte de natură penală și poate face plângere, dacă este cazul, împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată;

e) sesizează autoritatea competentă legal să dispună sancțiuni disciplinare sau contravenționale ori să suspende, să retragă și să anuleze acreditarea instituțiilor prevăzute la art.2 alin.(2), în cazurile de încălcare a drepturilor persoanelor cu dizabilități;

f) primește și analizează notificările de deces transmise conform art.13 de către instituțiile prevăzute la art.2 alin.(2);

g) urmărește dacă în cazurile de deces al persoanelor cu dizabilități instituțiile prevăzute la art.2 alin.(2) sesizează organele judiciare în vederea efectuării autopsiei medico-legale, potrivit legii;

h) facilitează implicarea și participarea pe deplin a societății civile, în special a persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor care le reprezintă, la procesul de monitorizare pe care îl organizează;

i) facilitează accesul, anunțat sau inopinat, al reprezentanților organizațiilor neguvernamentale prevăzute la art.5 alin.(1), în instituțiile prevăzute la art.2 alin.(2), în scopul monitorizării respectării drepturilor lor; pentru a asigura persoanelor cu dizabilități o reprezentare independentă în fața unei instanțe sau în fața oricărui alt organism independent, organizațiile neguvernamentale menționate au calitate procesuală activă în apărarea drepturilor și intereselor legitime ale acestor persoane;

j) colaborează, ori de câte ori este necesar, cu instituția Avocatul Poporului, ca autoritate națională desemnată pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane și degradante;

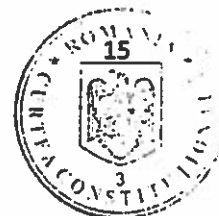
k) *colaborează, ori de câte ori este necesar, cu Punctele de contact, în scopul îndeplinirii de către acestea a rolului care le revine prin Convenție și prin prezenta lege.*";

- Art.5 alin.(3): *„Organizațiile neguvernamentale prevăzute la alin.(1) vor face cel puțin două propuneri pentru fiecare funcție.”;*

- Art.6 lit.c): *„Poate fi numită președinte sau vicepreședinte al Consiliului de monitorizare oricare persoană care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: [...] c) are expertiză în domeniul drepturilor omului, în mod special în materia drepturilor persoanelor cu dizabilități.”*

22. Totodată, se invocă încălcarea prevederilor art.11 alin.(1) din Legea nr.96/2006 privind statutul deputaților și al senatorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.49 din 22 ianuarie 2016, prin raportare la art.146 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr.28/2005, precum și la art.17 din Regulamentul Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități. Dispozițiile art.11 alin.(1) din Legea nr.96/2006 au următorul conținut: *(Principiul legalității și al bunei-credințe): „Deputații și senatorii, în calitatea lor de reprezentanți aleși ai poporului român, își îndeplinesc îndatoririle și își exercită drepturile în conformitate cu Constituția, legile țării și regulamentele Camerei Deputaților și Senatului, pe toată durata mandatului pe care îl dețin.”*

23. Cu privire la dispozițiile invocate din Regulamentul Senatului, Curtea observă că acesta a fost republicat ultima oară în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.513 din 18 mai 2021, dispozițiile art.146 regăsindu-se, în prezent, în art.147. Însă, la data adoptării hotărârii Senatului care constituie obiect al prezentei cauze, Regulamentul Senatului era republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.990 din 27 octombrie 2020, iar dispozițiile art.146 aveau următorul conținut: *„(1) Numirile, confirmările sau avizele pentru numiri în funcții care,*

potrivit Constituției și legii, se fac de către Senat, se supun dezbaterii Senatului pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări.

(2) În vederea întocmirii raportului, comisia va examina propunerile de numiri, confirmări sau avize, având dreptul de a chema pentru audiere candidații.

(3) Candidații vor fi invitați și la dezbaterile în plen a raportului, iar Senatul poate hotărî audierea lor și în plen.”

24. Cu titlu preliminar, Curtea reține că analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării referitoare la hotărârea Senatului trebuie realizată prin raportare la art.146 lit.l) din Constituție și la art.27 alin.(1) din Legea nr.47/1992, potrivit căruia *„Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.”* Astfel, Curtea constată că actul juridic supus controlului este o hotărâre adoptată de plenul Senatului în ședința din data de 26 aprilie 2021, iar sesizarea este formulată de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România (fiind semnată de liderul acestui grup parlamentar), care, potrivit dispozițiilor legale, are calitatea de titular al sesizării. Prin urmare, sesizarea de neconstituționalitate având ca obiect Hotărârea Senatului nr.56/2021 îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art.27 alin.(1) din Legea nr.47/1992.

25. Referitor la obiectul hotărârilor Parlamentului care pot fi supuse controlului de constituționalitate întemeiat pe art.146 lit.l) din Constituție, coroborat cu art.27 din Legea nr.47/1992, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a analizat și alte condiții de admisibilitate a sesizării, care nu sunt explicit prevăzute de lege, dar care au fost create pe cale jurisprudențială. O astfel de condiție de admisibilitate a sesizărilor privind neconstituționalitatea hotărârilor Parlamentului o reprezintă

relevanța constituțională a obiectului acestor hotărâri. Curtea a constatat că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional (a se vedea, în acest sens, Deciziile nr.53 și 54 din 25 ianuarie 2011, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2011, Decizia nr.307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.293 din 4 mai 2012, Decizia nr.783 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.684 din 3 octombrie 2012). Prin Decizia nr.251 din 30 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.376 din 21 mai 2014, paragraful 15, Curtea a stabilit că „textul art.27 din Legea nr.47/1992 nu instituie vreo diferențiere între hotărârile care pot fi supuse controlului Curții Constituționale sub aspectul domeniului în care au fost adoptate sau sub cel al caracterului normativ sau individual, ceea ce înseamnă că toate aceste hotărâri sunt susceptibile a fi supuse controlului de constituționalitate - *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*. În consecință, sesizările de neconstituționalitate care vizează asemenea hotărâri sunt *de plano* admisibile.” Curtea a mai stabilit că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate întemeiată pe art.146 lit.l) din Constituție coroborat cu art.27 din Legea nr.47/1992, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional pentru a se putea analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art.27 din Legea nr.47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin Constituție, pe de altă parte. Așadar, criticile formulate de autorii sesizării trebuie să aibă o evidentă relevanță constituțională, și nu una legală ori regulamentară. Prin urmare, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate, dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție. Invocarea

acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.307 din 28 martie 2012, precitată, Decizia nr.783 din 26 septembrie 2012, precitată, și Decizia nr.628 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.52 din 22 ianuarie 2015, paragraful 15).

26. Aplicând aceste repere jurisprudențiale în cauza de față, Curtea constată că, deși Consiliul de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități nu este o autoritate de rang constituțional, criticile de neconstituționalitate formulate sunt raportate la textele constituționale ale art.1 alin.(5), ale art.16 alin.(1) și ale art.20, coroborate cu texte din lege și din Convenție, astfel că acestea urmează a fi analizate pe fond în măsura în care ele se constituie în veritabile critici de neconstituționalitate a căror soluționare ține de competența Curții Constituționale. Prin urmare, Curtea constată că sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate referitoare la sesizările întemeiate pe art.146 lit.1) din Constituție coroborat cu art.27 din Legea nr.47/1992, astfel că sesizarea de neconstituționalitate având ca obiect Hotărârea Senatului nr.56/2021 este admisibilă. Așadar, din această fază a analizei nu se poate ajunge la concluzia inadmisibilității sesizării pe motiv că sunt formale criticile formulate.

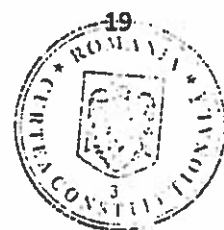
27. Analizând criticile de neconstituționalitate a Hotărârii Senatului nr.56/2021, Curtea observă că acestea vizează două aspecte principale: (i) critici privind procedura de adoptare a Hotărârii Senatului nr.56/2021 cu încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție, raportate la art.11 alin.(1) din Legea nr.96/2006, deoarece, pe de-o parte, procedura de emitere a avizului de către Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a fost viciată, iar, pe de altă parte, lipsește raportul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, care ar fi fost obligatoriu; (ii) critici privind afectarea percepției de independență a Consiliului de monitorizare, cu încălcarea art.1 alin.(5), art.16 alin.(1) și art.20 din Constituție, prin raportare la art.16 pct.3, art.33 pct.2 și 3 din

Convenție și la art.4, ale art.5 alin.(3) și ale art.6 lit.c) din Legea nr.8/2016, deoarece numirea domnului Emanuel Gabriel Botnariu a fost privilegiată pentru că este implicat politic, alte persoane fiind eligibile pentru funcția de președinte, persoane neimplicate politic și care să fi făcut parte din societatea civilă, respectiv din organizațiile neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități sau care reprezintă persoanele cu dizabilități.

28. Cu privire la criticile referitoare la procedura de adoptare a Hotărârii Senatului nr.56/2021, Curtea reține că autorul sesizării susține, în esență, pe de-o parte, că procedura de emitere a avizului de către Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a fost viciată (întrucât nu a fost desemnat un raportor, nu s-a consemnat opinia contrară a unui senator membru al acestei Comisii, nu a fost supusă la vot propunerea ca avizul să indice candidații eligibili, nu a fost menționat în aviz faptul că trei voturi au fost anulate, avizul nu a fost votat în întregul său, din cuprinsul avizului nu reiese examinarea dosarelor candidaților și nici nu este specificat rezultatul concret al audierilor candidaților), iar, pe de altă parte, că lipsește raportul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări.

29. Analizând aceste susțineri, Curtea reține că, potrivit art.5 alin.(1)-(5) din Legea nr.8/2016, „(1) *Consiliul de monitorizare este condus de un președinte și un vicepreședinte, numiți de Senat, cu avizul Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului, la propunerea organizațiilor neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor neguvernamentale care reprezintă persoanele cu dizabilități.*

(2) *În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, organizațiile neguvernamentale prevăzute la alin.(1) vor înainta, în scris, Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului, propunerile pentru numirea președintelui și vicepreședintelui Consiliului de monitorizare. Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului și Senatul vor finaliza avizările și*

numirile în funcție în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) Organizațiile neguvernamentale prevăzute la alin. (1) vor face cel puțin două propuneri pentru fiecare funcție.

(4) Propunerile de candidatură se înaintează către Biroul permanent al Senatului care, în termen de 5 zile de la primirea acestora, va dispune publicarea lor pe pagina de internet a Senatului, împreună cu documentele însoțitoare: CV-ul candidatului, un proiect al candidatului cu privire la aplicarea efectivă a prevederilor prezentei legi, scrisoarea de propunere din partea organizației neguvernamentale, precum și eventualele recomandări privind expertiza în domeniul apărării drepturilor persoanelor cu dizabilități.

(5) Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului va audia candidații pentru postul de președinte și vicepreședinte în ședință publică."

30. Totodată, potrivit art.146 din Regulamentul Senatului, *„(1) Numirile, confirmările sau avizele pentru numiri în funcții care, potrivit Constituției și legii, se fac de către Senat, se supun dezbaterii Senatului pe baza raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări.*

(2) În vederea întocmirii raportului, comisia va examina propunerile de numiri, confirmări sau avize, având dreptul de a chema pentru audiere candidații.

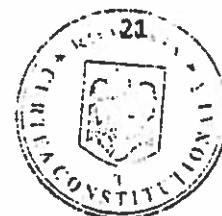
(3) Candidații vor fi invitați și la dezbaterile în plen a raportului, iar Senatul poate hotărî audierea lor și în plen."

31. În speță, așa cum rezultă din Stenograma ședinței Senatului din 26 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a II-a, nr.68 din 13 mai 2021, președintele Senatului a invocat prevederile art.5 alin.(1) din Legea nr.8/2016 și a invitat reprezentantul Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități să prezinte avizul emis. După dezbateri, ca urmare a rezultatului votului exprimat cu privire la alegerea președintelui Comitetului de monitorizare, s-a

constatat că domnul Emanuel Gabriel Botnariu a întrunit votul majorității senatorilor prezenți.

32. Curtea constată că cele două aspecte invocate de autorul sesizării – vicierea procedurii de emitere a avizului de către Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități și lipsa raportului Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări - țin de modul de desfășurare a activității comisiilor parlamentare, iar nu de nerespectarea prevederilor Legii nr.8/2016.

33. În jurisprudența sa referitoare la activitatea desfășurată în comisiile parlamentare, Curtea a reținut, prin Decizia nr.433 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.617 din 18 iulie 2018, paragraful 38, că, „în virtutea autonomiei parlamentare de care se bucură cele două Camere ale Parlamentului, acestea își pot organiza modul de lucru într-un mod corespunzător și adaptat cerințelor procedurilor parlamentare. De aceea, în ipoteza în care comisiile comune de specialitate au considerat că sunt lămurite cu privire la condițiile de numire a candidaților (capacitate deplină de exercițiu; studii superioare absolvite cu diplomă de licență; lipsa antecedentelor penale și buna reputație; activitate recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării; nu a fost agent sau colaborator al poliției politice comuniste; nu a colaborat cu organele de securitate și nu a aparținut acestora), ele pot proceda la întocmirea avizului comun, chiar fără să se fi realizat audierea. Audierea vizează verificarea condițiilor subiective (în cazul de față, activitatea recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării) și poate fi omisă dacă din actele depuse rezultă cu claritate îndeplinirea acestei condiții. Este o condiție de procedură parlamentară în privința căreia Parlamentul are o marjă de apreciere din rațiuni de flexibilitate și suplețe a procedurii”. Prin aceeași decizie, paragraful 39, Curtea a constatat că „situația în care o comisie parlamentară, din diverse motive, nu își poate duce la îndeplinire activitatea, respectiv întocmirea unui raport sau a unui aviz, nu este de

natură a împiedica plenul fiecărei Camere de a dezbate și de a decide direct asupra problemelor care intră în atribuțiile sale. În fond, specificul activității unei Camere a Parlamentului este de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică. Orice altă concluzie ar echivala, pe de-o parte, cu o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului, prin atribuirea unor efecte mult sporite actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, împrejurare care excedează cadrului constituțional și regulamentar în care acestea activează, și, pe de altă parte, ar echivala cu o deturnare a rolului Parlamentului, în ansamblul său, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Or, aceste ipoteze sunt cu totul inacceptabile din perspectiva principiilor constituționale pe care Curtea este chemată să le garanteze. Totodată, nimic nu oprește ca, în cadrul ședinței în plen, să se invoce lipsa îndeplinirii actelor procedurale, iar Camera astfel sesizată, în temeiul plenitudinii ei decizionale cu privire la aceste aspecte, să hotărască în sensul continuării dezbaterilor în plen sau al reluării procedurilor în comisie” (a se vedea și Decizia nr.209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.188 din 22 martie 2012). Totodată, așa cum a subliniat Curtea la paragraful 40 al Decizie nr.433 din 21 iunie 2018, „procedurile parlamentare, chiar și la nivelul comisiilor, trebuie să se bucure de transparență și publicitate, având în vedere, pe de o parte, natura Parlamentului de organ reprezentativ suprem al poporului român, iar, pe de altă parte, prevederile legale exprese, ceea ce presupune evitarea situațiilor în care să se procedeze la eliminarea audierilor în cadrul procedurilor de numire în diverse funcții publice. Așadar, procedurile parlamentare nu trebuie să devină sibilinice, din contră, transparența în forul legislativ trebuie să fie una maximă.”

34. În concluzie, având în vedere că susținerile autorului sesizării cu privire la procedura de adoptare a Hotărârii Senatului nr.56/2021 vizează activitatea desfășurată în cadrul comisiilor parlamentare, analiza acestora neputând forma

obiect al controlului de constituționalitate, Curtea constată că această critică de neconstituționalitate este inadmisibilă.

35. În ceea ce privește critica referitoare la afectarea percepției de independență a Consiliului de monitorizare prin hotărârea criticată a Senatului, Curtea reține că România a ratificat Convenția prin Legea nr.221/2010. Potrivit art.1 din aceasta, *„Scopul prezentei convenții este de a promova, proteja și asigura exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități și de a promova respectul pentru demnitatea lor intrinsecă. Persoanele cu dizabilități includ acele persoane care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.”* Art.33 pct.1 din Convenție, cu denumirea *Implementarea și monitorizarea națională*, prevede că, *„Potrivit sistemului lor de organizare, statele părți vor desemna unul sau mai multe puncte de contact în cadrul Guvernului pentru probleme referitoare la implementarea prezentei convenții și vor acorda atenția cuvenită stabilirii sau desemnării unui mecanism de coordonare în cadrul Guvernului pentru a facilita măsurile aferente, în diferite sectoare și la diferite niveluri.”* În vederea implementării Convenției, a fost adoptată Legea nr.8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, prin care s-au desemnat și s-au înființat Consiliul de monitorizare a implementării Convenției, Mecanismul de coordonare a măsurilor pentru implementarea Convenției, precum și Punctele de contact pentru implementarea Convenției.

36. Curtea reține că, potrivit art.3 din Legea nr.8/2016, Consiliul de monitorizare este autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, sub control parlamentar. Titlul II - Consiliul de monitorizare din Legea nr.8/2016 reglementează norme privind înființarea și atribuțiile acestuia (cap.I), organizarea și

funcționarea acestuia (cap.II) și activitatea de monitorizare (cap.III). Îndeplinirea atribuțiilor Consiliului de monitorizare se realizează cu respectarea principiilor legalității, respectării demnității persoanelor, nediscriminării, egalității de șanse, precum și ale independenței funcționale și a personalului, imparțialității și obiectivității, prevăzute de art.4 din lege.

37. Curtea reține că numirea în funcția de președinte al Consiliului de monitorizare este reglementată de art.5 alin.(1) din Legea nr.8/2016, potrivit căruia acesta este condus de un președinte și un vicepreședinte, numiți de Senat, cu avizul Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului, la propunerea organizațiilor neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor neguvernamentale care reprezintă persoanele cu dizabilități.

38. Referitor la condițiile de numire în funcția de președinte al Consiliului de monitorizare, art.6 din Legea nr.8/2016 prevede că poate fi numită președinte sau vicepreședinte al Consiliului de monitorizare oricare persoană care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: a) are capacitate deplină de exercițiu; b) are studii superioare absolvite cu diplomă de licență; c) are expertiză în domeniul drepturilor omului, în mod special în materia drepturilor persoanelor cu dizabilități. Așadar, Curtea observă că, în timp ce primele două condiții au caracter obiectiv, cea de-a treia condiție este una subiectivă.

39. Curtea observă că, în ceea ce privește statutul și funcționarea instituțiilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului, prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr.48/134 din 20 decembrie 1993, au fost adoptate *Principiile referitoare la Statutul Instituțiilor Naționale* (denumite *Principiile de la Paris*), potrivit cărora: „1. Componenta instituției naționale și numirea membrilor săi, fie prin alegeri, fie prin alte mijloace, se stabilesc în conformitate cu o procedură care oferă toate garanțiile necesare pentru a asigura

reprezentarea pluralistă a forțelor sociale (a societății civile) implicate în protecția și promovarea drepturilor omului, în special prin prevederi care să permită prezența sau stabilirea unei cooperări eficiente cu reprezentanții:

(a) Organizațiile neguvernamentale responsabile de drepturile omului și de combaterea discriminării rasiale, sindicate, organizații sociale și profesionale relevante, de exemplu, asociații de avocați, medici, jurnaliști și oameni de știință eminenți;

(b) Tendințe în gândirea filosofică sau religioasă;

(c) Universități și experți calificați;

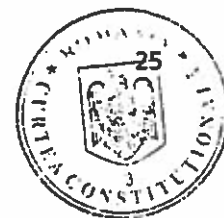
(d) Parlamentul;

(e) Departamente guvernamentale (dacă acestea sunt incluse, reprezentanții lor ar trebui să participe la deliberări numai în calitate de consultanți).

2. Instituția națională trebuie să dispună de o infrastructură care să permită buna desfășurare a activităților sale, și în special de finanțare adecvată. Scopul acestei finanțări ar trebui să fie acela de a asigura personal și sediu propriu instituției naționale, pentru a fi independentă de Guvern și a nu fi supusă controlului financiar care ar putea afecta independența acesteia.

3. Pentru a asigura un mandat stabil pentru membrii instituției naționale, fără de care nu poate exista o independență reală, numirea acestora se efectuează printr-un act oficial care stabilește durata specifică a mandatului. Acest mandat poate fi reînnoit, cu condiția să fie asigurat pluralismul în rândul membrilor instituției.”

40. În jurisprudența sa referitoare la condițiile legale pe care persoana numită de Parlament în funcția publică trebuie să le îndeplinească, prin Decizia nr.847 din 18 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1302 din 29 decembrie 2020, paragraful 41, Curtea a reținut următoarele: consacrarea caracterului dihotomic al condițiilor legale pe care persoana numită trebuie să le

îndeplinească, și anume condiții obiective și condiții subiective, are drept consecință doar admisibilitatea unui control efectuat de instanța constituțională exclusiv în ceea ce privește condițiile obiective. Curtea Constituțională nu poate analiza și cenzura opțiunea Camerei Deputaților prin cercetarea motivelor pentru care aceasta dispune de prerogativa sa de a numi o persoană într-o funcție publică (Decizia nr.395 din 5 iunie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.502 din 21 iunie 2019, paragraful 35).

41. Curtea a mai fost chemată să se pronunțe asupra unor chestiuni similare precum cele ridicate în cauza de față, respectiv controlul modului în care Parlamentul a evaluat diverse condiții subiective necesar a fi întrunite pentru numirea într-o funcție publică („*înalta competență profesională*” a judecătorului constituțional, „*pregătirea profesională și experiența profesională corespunzătoare*” a membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, „*solida competență profesională*” a președintelui Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, „*activitatea recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării*” pentru numirea în funcția de membru al Colegiului Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, „*buna reputație profesională și morală*” a președintelui Consiliului Legislativ etc.).

42. Astfel, prin Decizia nr.433 din 21 iunie 2018, precitată, paragraful 31, referindu-se la condiția subiectivă a existenței unei „*activități recunoscute în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării*”, condiție cerută pentru desemnarea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, Curtea a constatat că activitatea recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării se poate realiza prin varii forme și modalități, ea fiind mai degrabă o apreciere subiectivă a societății în privința participării persoanei la diversele acțiuni care promovează/au ca finalitate apărarea drepturilor omului și

combaterea discriminării. Această apreciere nu poate fi evaluată din perspectiva unor criterii/repere/standarde, ci, din contră, ține de discreția și marja de apreciere a autorității competente să numească persoana respectivă. Mai mult, Curtea nu are nici mijloacele necesare realizării unei asemenea evaluări și nici nu își poate asuma o răspundere care incumbă exclusiv în sarcina Parlamentului. Prin Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, Curtea a stabilit, referitor la caracterul corespunzător al pregătirii și experienței profesionale în domeniul în care persoana urma să își desfășoare activitatea, că o asemenea condiție „circumstanțiază pregătirea și experiența profesională în cuprinsul art.9 alin.(1) lit.a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.93/2012” și „semnifică o evaluare și apreciere ce revin exclusiv Parlamentului, în calitate de autoritate ce realizează numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, și nicidecum instanței de contencios constituțional”. De asemenea, cu privire la condițiile necesare pentru a fi numit judecător al Curții Constituționale, Curtea a statuat că „marja de apreciere a Președintelui României, a Senatului și a Camerei Deputaților în exercitarea atribuției de a numi judecătorii constituționali nu este limitată la verificarea aspectelor de legalitate pe care le presupune îndeplinirea condițiilor obiective, cuantificabile (legea stabilind în ceea ce privește rangul studiilor și al vechimii juridice nivelul minimal al condițiilor pe care persoana numită trebuie să le respecte), ci vizează și aspecte de oportunitate, autoritățile competente având libertate absolută, în acest caz, de a alege o anumită persoană apreciată a întruni condiția «înaltei competențe profesionale»” (a se vedea Decizia nr. 459 din 16 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 30 septembrie 2014, paragraful 38). A accepta o teză contrară „echivalează cu negarea atribuțiilor constituționale proprii ale celor două Camere ale Parlamentului, respectiv ale Președintelui României, care ar deveni atribuții comune/partajate cu Curtea Constituțională, respectiv instanțele judecătorești, ceea ce contravine prevederilor art. 1 alin. (4) din Constituție referitoare la principiul

separației puterilor în stat, precum și dispozițiilor art. 1 alin. (5) care consacră principiul supremației Constituției. Prin urmare, în ceea ce privește îndeplinirea condiției înaltei competențe profesionale, nici instanțele judecătorești și nici Curtea Constituțională nu au vreo competență de control și cenzură” (paragraful 44). Prin Decizia nr.847 din 18 noiembrie 2020, paragraful 50, Curtea a statut că nu are competența să verifice îndeplinirea condiției subiective referitoare la buna reputație profesională, această competență exclusivă și discreționară revenind Parlamentului, iar aceleași considerații sunt valabile și în privința condiției subiective referitoare la buna reputație morală.

43. Aplicând în cauză considerentele generale rezultate din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la analiza condițiilor prevăzute de lege pentru numirea de către Parlament a unor persoane în funcții publice, Curtea constată că analiza aspectelor invocate de autorul sesizării presupune o evaluare și apreciere ce revin exclusiv Senatului și care se încadrează în marja sa de apreciere, în calitate de autoritate ce realizează numirea președintelui Consiliului de monitorizare. Astfel, toate aspectele invocate de autorul excepției, care, în opinia, acestuia, ar afecta percepția de independență a Consiliului de monitorizare, constituie aprecieri subiective cu privire la persoana numită, prin hotărârea Senatului criticată, în funcția de președinte al Consiliului de monitorizare, fără a constitui o încălcare a vreuneia dintre condițiile obiective prevăzute de Legea nr.8/2016 pentru ca o persoană să poată ocupa această funcție. Criticile invocate de autorul sesizării referitoare la persoana numită în funcția de președinte al Consiliului de monitorizare constituie cel mult aspecte care țin de analiza îndeplinirii condiției prevăzute la art.6 lit.c) din Legea nr.8/2016, și anume aceea a „*expertizei în domeniul drepturilor omului, în mod special în materia drepturilor persoanelor cu dizabilități*” sau care se circumscriu unei cerințe generale, neprevăzută expres de Legea nr.8/2016, privind buna reputație profesională și morală pentru numirea în orice funcție publică. Însă,

potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, analiza condițiilor subiective necesare pentru numirea într-o funcție de către Parlament nu intră în competența sa de verificare, ci în competența exclusivă a Parlamentului. În concluzie, și această critică de neconstituționalitate referitoare la Hotărârea Senatului nr.56 din 26 aprilie 2021 privind numirea președintelui Consiliului de monitorizare este inadmisibilă.

44. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. l) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.c), al art. 27 alin. (1) și al art. 28 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Senatului nr.56/2021 privind numirea președintelui Consiliului de monitorizare a implementării Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, formulată de Grupul parlamentar al Uniunii Salvați România din Senat.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 iulie 2021.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Prof. univ. dr. **Valer Dorneanu**

MAGISTRAT-ASISTENT

Ioana Marilena Chiorean

